

Ansichtkaarten van J.M. Schalekamp, Buiksloot

Kantoor en Magazijn N.V. - J. M. SCHALEKAMP, Buiksloot
Dienstregeling N.H. IJ-tunel, Stationsplein, Amsterdam
Van Amsterdam 0.30 0.35 1.10 2.00 4.00 6.00 8.-
Van Buiksloot 8.- 9.- 11.- 1.- 3.- 5.- 7.- 9.30

J.M. Schalekamp (1844-1912) was rond 1900 een van de grootste uitgevers van ansichtkaarten van steden en dorpen, misschien zelfs de eerste. Er zijn zoveel kaarten van Buiksloot gemaakt doordat Schalekamp daar vanaf 1893 een fotografisch atelier met licht-, steen-, en boekdrukkerij had. Hij drukte niet alleen zijn eigen prentbriefkaarten en boeken, maar ook die van andere uitgevers.

De drukkerij was gevestigd in een statig herenhuis op Buiksloterdijk 130 (in het stuk dat voor het tracé van de IJ-tunnel in de jaren zestig werd afgebroken). Daar tegenover was de tramhalte van de Noord-Hollandse Tramweg Maatschappij. Op de kaart links is de dienstregeling afgedrukt. Op de kaart rechts staat mevrouw Schalekamp voor haar huis, iets verder staat mevrouw Schalk-Paris. De twee huizen in de verte zijn Buiksloterdijk 138 en 136 (dat is nu het laatste huis van de dijk).

Over Schalekamp's prentbriefkaarten is veel bekend. Tot omstreeks 1905 maakte hij van Amsterdam 190 kaarten, van Buiksloot 54, van Broek in Waterland 24, van Durgerdam 9 en van Zunderdorp 7. De prijzen waren zeer laag, namelijk f 7,50 voor 1000 lichtdrukkaarten, dus nog geen cent per stuk.

Op veel prentbriefkaarten van voor 1905 schreven de mensen om de foto heen hun berichtjes en groeten. Waarom? Briefkaarten bestonden toen al langer, maar in 1892 regelde de nieuwe Postwet dat niet alleen de posterijen, maar ook particuliere bedrijven kaarten mochten uitgeven, als ze zich aan regels van formaat e.d. hielden. De adreszijde was alleenvoor adreszijde en postzegel. Vandaar dat men toen vaak aan de beeldzijde om de afbeelding heen ging

schrijven. In 1905 werd de adreszijde door een verticale streep in tweeën verdeeld, zodat adres en bericht gescheiden werden. Inmiddels is het versturen van ansichtkaarten al bijna uit de tijd doordat je met je mobieltje veel sneller groeten en felicitaties stuurt.

Op de kaart rechts is te zien dat waar alleen bomen staan een ruimte is uitgespaard voor een bericht, beginnend met 'Buiksloot,'.

In 1904 beklagde Schalekamp zich erover dat zijn originele fotowerk al 35 jaar wederrechtelijk werd nagedrukt. *'Vooral de Duitsers, die zo hard schreeuwen over de roofstaat Nederland, mogen wel eens bedenken, dat zij geen haar beter zijn dan de plagiaat-plegers in ons land.'* Schalekamp gaf overigens toe zelf ook wel eens wat illegaal te kopiëren.

In 1907 liep de hele Buiksloterdijk te hoop toen de politie een grote huiszoeking bij Schalekamp deed die bijna de hele dag duurde. Hij werd, zoals later bleek onterecht, verdacht

van het drukken van valse bankbiljetten van f 40,-. Hij raakte daarvan erg overstuur en overwoog zelfs weg te gaan uit Buiksloot, waar men hem op straat nariiep met 'valsemunter'. Toen hij in 1912 overleed, zette zijn zoon de zaak onder dezelfde naam in Buiksloot voort. In 1926 vertrok hij naar Amsterdam.